

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

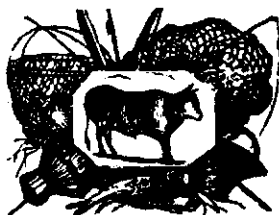
APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A n u l VI.

1905.

ORĂȘTIE,

TIPARIUL INSTITUTULUI TIPOGRAFIC „MINERVA”

1905.

S U M A R.

Numărul	Numărul	Numărul
Convorbiri Economice.		
Calculul și socoteala. O.	26	
Cătră cetitori. A. Cr.	38	
Ceva despre starea noastră materială.	2	
Dărilor. G. Todică	20, 21, 22	
Instituțiune agronomică internațională.	8	
Inteligența și poporul.	40	
Învățătorii și științele economice.	8	
La încheierea anului. V. Domșa.	52	
Lipsa de interes pentru cauzele noastre publice.	30	
Munca ca factor de progres.	9	
O lecție de moralitate. R., T.-Jiu.	31	
Prelegeri economice la sate.	42	
Prelegeri publice pentru popor.	11	
Probleme sociale economice. I. Lăpădat.	32—38	
Programul economic al deputaților nostri.	5	
Reuniunea economică internațională. Ioan Georgescu.	31	
Școala și economia.	39	
Școale economice.	3	
Societățile țărănești în Danemarca. P. T. Volănescu.	27, 28	
Scrisoare deschisă către reuniunile femeilor din sate și orașe.	14	
Țăranul și știința plugăritului.	6	
Timpurile bune strămoșești pentru starea economilor.	15	
Agricultură.		
Agricultura în armată.	37	
Agricultură, industrie și comerț.	8	
Comiții agricole.	32	
Cultivarea cucuruzului după Hermann.	18	
Cultivarea cucuruzului.	24	
Cultivarea practică a cucuruzului. Dum. Vlaicu.	15	
Cultivarea soiei în România. I. Dumitrana.	12	
Cultura bucatelor în vechime.	32	
Cultura cânepei.	42	
Cultura plantelor. (Raport al Reun. econ. din comit. Timiș).	48	
Despre rugina bucatelor. V. Achim, abs. al șc. de agr. din Bpesta. 13—15, 17—19	4	
Gunoii de grajd.	4	
Instituția internațională de agricultură.	24	
Mașini de sămănat crumpi (cartofi).	4	
Ogoarele.	42	
Probleme asupra progresului agriculturii noastre.	10, 13	
Sămânța de cucuruz.	9	
Situațiunea agricolă în pătrarul I. a anului 1905.	13	
Soia sau fasolea japoneză.	7, 10	
Soia. N. Radu.	42	
Varietăți de porumb.	17	
Horticultură. Pomicultură.		
Arboricultură.		
Călindar economic pe Ianuarie și Febr.	4	
Călindar economic pe Martie.	11, 12	
Cauzele nerodirei pomilor.	10	
Cultura plantelor. (Comunicații dela Reun. din comit. Timiș).	48, 50	
Despre grădinile de pomărit în școlile populare. I. Sântimbrean.	30	
Expoziția gen. din 1906 din București.	31, 34	
Florile, cari înfloresc iarna.	5	
Lucrările în grădină în Februarie.	6	
Lucrările în grădină în Aprilie.	14, 16	
Mărul bătul.	22	
Mărul păr și părul măr.	8	
Poamele.	30	
Sădirea pomilor.	43	
Sămănatul simburilor de pădureți.	40, 41	
Trandafirul.	27	
Economia vitelor.		
Cultura vitelor. (Comunicații dela Reun. econ. din comit. Timiș).	36, 37	
Despre economia de oi. D. Iarca.	33	
Expoziția de vite din Recaș.	41	
Expoziția de vite a Reun. de agric. din comit. Sibiu.	40, 41	
Mijlociri prășitorilor de vite.	41	
Premierea de cai de prăsilă.	35	
Apicultură.		
Călindarul stupariului.	11	
Cum s'ar putea instala o stupărie în cazarmă.	13	
O conversație interesantă despre albinărit.	34, 35	
Prăsirea albinelor.	17	
Stupăritul. I. Georgescu.	48, 49, 50	
Sericicultură.		
Istoricul gândacilor de mătasă.	23, 24	
Comerț. Industrie. Finanțe.		
Asigurațiunile.	15	
Banca națională a României.	14	
Băncile populare din România.	31	
Banii. I. Georgescu.	33	
Banii la popoarele naturale sau necivilizate.	5	
Budgetul general al statului român pe 1905/6.	14	
Cartele, trusturi, ringuri.	17	
Comerț.	22, 23	
Expoziția de lucruri de mână a Reun. femeilor rom. din Sibiu.	19	
Industria de casă, seceriș de iarnă. Ioan Georgescu.	51, 52	
Industria mare. I. Georgescu.	29	
Mătasa artificială.	8	
Misiunea băncii ungare pentru colonizare și parcelare în Ardeal.	16	
Prețurile vitelor și scumpirea cărnii.	35	
Profitul expozițiilor.	18	
Răspândirea cunoștințelor economice și industria.	41	
Ruina proprietarilor de pământ în Ungaria.	52	
Societățile de conzum. I. Georgescu.	30	
Societăți de lăptărit.	38	
Valorizarea mierei.	7	
Valorizarea ouelor în Danemarca.	3	
Societăți. Reuniuni.		
A 16-a adunare a Reun. de agric. din comit. Sibiu.	2	
Asociațiuni săsești în Ardeal.	39	
Adunarea gen. a băncii Arieșana.	10	
Adunarea gen. a Industriei.	37	
Crăciunul săracilor în Sibiu.	2	
Concertul Reun. sodalilor rom. din Sibiu.	9	
Dela Reun. econ. din comit. Timiș.	18—24, 26—28, 30, 31	
Dela Reun. de înmormântare din Sibiu.	7	
Despărțământul Astei la Orăștie.	24	
Expoziția Asociațiunii.	21, 23, 24, 26, 29, 32, 33, 34	
Expoziția agricolă din Sibiu.	35	
Expoziția agronomică din Aiud.	33	
Expoziția agricolă din Mercurea.	36	
Expoziția de poame din Mercurea.	29	
Expoziția de poame din Mercurea. (Struguri și poame).	40, 45, 46	
Expoziția din Veștem.	30	
Funcționarea însoțirilor agricole.	43, 45, 46	
„Industria”, bancă industrial-economică în Deva.	47, 48	
Însoțirea agricolă din Dobârca.	28	
Însoțirile în Sârbia. I. Georgescu.	42	
Prelegeri econ. ale Asociațiunii.	51, 52	
Programul expoziției din Veștem.	38, 43	
Prospect pentru înființarea băncii „Industria”.	16	
Raport gener. al comit. central al Reun. române de agricult. din comit. Sibiu pe anul 1903.	1—7	
Reuniunea rom. de agric. din comitatul Sibiiului.	18	
Reun. rom. de agric. din comit. Sibiu și pomăritul.	23	
Scrisoare deschisă a dlui Al. Mocsonyi către Asociațiune.	36	

	Numărul
Serate de ale meseriaşilor din Sibiu.	15,
16, 23, 28, 29, 33, 38, 42, 44, 50, 51	
Sărbătoarea şcoalei de fete a Asociaş.	27
Socetăţi economice comunale. (Raport dela reun. econ. din comit. Timiş).	42, 43

Sfaturi. Poveţe practice economice.

Alimentarea găinilor să ouă.	6
Apărare contra falsificărilor de lapte.	20
Apărare contra ţinşarilor.	17
Beutura vacilor în timpul iernii.	1
Brânza de brie. V. I. Moga.	1, 2
Ca să ouă găinile anul întreg.	20
Călindar economic pe Iulie.	26
Călindar economic pe August.	31
Contra vătămăturii.	20
Cositul ierbii.	28
Cum să apărăm vitele de muşte în grajduri.	34
Cum să scoate sarea prea multă din bucate.	20
Cunoştinţe folositoare pentru un econom.	28
Curăţirea geamurilor.	15
Curăţirea mobilelor de casă.	15
Curăţirea pivniţelor.	43
De ce în unii ani să fac fructe şi în unii nu.	36
Despre prune (produsele).	34, 35, 38, 39
Despre ouat şi păstrarea ouălor iarna.	51
Dobitoacele, cari nu trebuiesc ucise.	2
Hrana vitelor iarna.	46
In contra gârgăriţelor.	44
Influenţa frigului asupra insectelor.	8
Leac pentru galişe. N. Suci.	36
Metode pentru limpezirea vinurilor.	8
Metode practice pentru preparaţii din soia.	14
Oprirea sângelui dintr'o rană.	48
Oua'ul găinilor peste iarnă.	45
Păstrarea pătlăgelelor roşii.	36
Pentru bube dulci (reţetă).	47
Pentru friguri (reţetă).	47
Picături pentru pofta de mâncare.	15
Poveţe economice pe luna Mai.	17
Poveţe economice pe Noemvrie.	44
Poveţe pe Decemvrie.	49
Pregătirea muşdarului de casă.	1
Regule pentru schimbarea vremii.	12
Răşine elastice.	29
Sărăturile. M. Pretorian, inv.-dir.	22
Sarea ca mijloc de hrană. A. Vlaicu.	41,
42, 43	
Sfaturi economice pe Octomvrie.	39
Sfecla în oţăt.	47
Spălatul lănei.	17
Stărpirea omidelor.	49
Tunderea părului la cai.	18
Unsoarea glicerină.	15
Urinarea de sânge la vite.	17

Istorie. Poezii. Schiţe. Nuvele.

Avarul în iad. (Poezie).	14
Calul şi locomotiva. (Poezie).	37

	Numărul
Casa bătrânească. (Poezie). Leandru.	29
Când a fost să moară Ştefan. St. O. Iosif.	48
Chichirezul. (Poezie humoristică).	31
Chiuituri. (Cul. de I. Sântimbrean).	47
Cine-i Nuhâm. (Anec. pop. Th. D. Sp.	1
Clăcaşii. (Poezie). O. Goga.	46
Colinde.	52
Cutiţa Maicei Dlui. (Povestire).	10
Desperatul. (Poezie). R. Muntean.	25
Diavolul-Acool.	38
Dorul şi iubirea. (Poezie). I. Tripa.	25
Domnul şi cerşitorul. (Poezie).	15
Dorule. (Poezie populară).	29
27 August. M. Sadovean.	39, 40
Drumeţul. (Cântec şcolar). P. Dulfu.	52
După un an. (Poezie).	32
Fii binecuvîntată. (Legendă indiană) după Sienkiewicz publ., de Heliotrop.	23
Foloasele păstrării. (Povestire).	9
Gânsacul şi maimuţa.	17
Gratulare de anul nou (Poezie). P. Monca.	2
Idei sublime. Cuvîntul. (Din dopor).	18
În Abbiategrosso. (Nuvelă.) N. Nalbă.	50, 51
La Rusalii. (Poezie) I. Tripa.	23
Lui N. Basilescu. (Poezie) N. N.	19
Mama. (Poezie) C. Sylva.	32
Mâna lui Dumnezeu.	11, 12
Mânia. (Poezie) O. Goga.	46
Mi-e dor. (Poezie). M. Cioban.	23
Moartea şi Amorul. (Poezie).	23
Notează-ţi. (Poezie).	22
O mănăstire uitată. (Istorie). (Istorie).	17
O plimbare folositoare. (Povestire) Archm. Nic. Muntean.	20, 21, 22
O poveste. (Povestire).	28
Păpucii cenuşeresci. A Peterdi. (Trad. de D. Iarca).	30
Părăsitul. (Poezie). I. Sântimbrean.	28
Păţaniile multcercatei Griselde. 2, 3, 4, 5, 6 7, 8	
Prânzul. M. Sadoveanu.	49
Portul românesc. (Poezie). R. Niger.	50
Fribeagul. (Poezie).	19
Pupăza şi Ciocărlanul.	16
Rachiul. I. Georgescu.	44
Scrisoare. M. Sadoveanu.	47
Şedea copila. (Poezie).	24
Scopul realizat. (Poezie). I. Sântimbrean	28
Vioarelele şi bujorul. (Poezie).	14

Chestiuni sociale-şcolare-bisericeşti.

An nou şcolar.	36
Apărare în potruva a'coholizmului.	35, 36
Biblioteci paroch.-şcolare.	46
Cine bea în dator.	9
Cu toată lumea bine. I. V.	9
De sf. Andreiu.	49
Examenele şcolare.	21
Imbrămintea ţăranului.	9
Induraţi-vă spre săracii noştri.	50
Paştile.	16
Puterea de viaţă a naţiunii române. T. Cipariu.	32, 33
Rezultatul examenelor.	25
Şcoalele pentru popor.	22

	Numărul
Să fim rezoluţi cu voinţă tare.	37
Sărbătorile Rusaliilor.	23

Artă şi ştiinţe generale.

Album artistic al Reuniunii agricole din comit. Sibiu	1
Mânia (psihologie) A. Miculescu, preot.	24
Omul şi natura.	17

Statistică.

Banca naţională a României	14
Cine ştie carte, va avea parte	50
Comerţul Austro-Ungariei	24
Comerţul exterior al României	33
Economia Americii	44
Expoziţia naţională a României	20
Exportul şi importul Japoniei.	46
Industria ungară în 1904.	27
Lupta raşelor.	25
Numărul locuitorilor din Bucureşti.	22
Populaţiune Rusiei.	16
Producţiunea aurului şi argintului.	42
Recolta în România.	35
Situaţia ţăranului în România.	28
Situaţia agricolă	25, 26, 27

Dispoziţiuni.

Cercular ministerial pentru regularea pă- mântului întabulat.	35
Cursul de stupărit din Gödöllő.	18
Cursuri de agronomie pentru învăţători pe vară.	20
Decise judecătoreşti de interes pentru proprietari şi meseriaşi.	1, 4
Dreptul la apă.	4, 5
Evaloarea poamelor şi legumelor.	20
Imprumutarea maşinilor de tescuit mere.	25
In contra alcoolului.	33
Legea de pescărit.	9, 10, 11
Ministrul şi patima beţiei.	38
Şcoala pentru economia şi industria de casă în Sibiu.	32

Cronică.

Conferenţa învăţăt. din cercul Orăştie.	19
Congresul internaţional al X-lea în con- tra alcoolismului.	20, 21, 22, 23, 25
Dela examene.	29
Inmormântarea lui I. Simionăşiu.	16
Poezii de O. Goga.	45
Prin Ardeal	26
Un act măreţ şi vrednic pe toată lauda.	45

Varietăţi.

Cugetări şi sentinţe. C. Sylva.	3
Cugetări şi sentinţe.	15, 30, 35
Cutia cu întrebări.	23
Lupta contra alcoolismului.	52
Preţul unei smochine.	23
Prob'eme de rezolvat.	20
Stăpâna de casă ideală. E. N.	19

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preturi moderate
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.

Număr de probă!

Cu numărul acesta s'a început nou abonament la „Bunul Econom” cu prețul de 4 cor. la an și 2 cor. la jum. an.

Rugăm pe onor. cetitori, cari nu voesc a abona foaia, să ne-o retrimită înapoi, ca să ne știm orienta; ear' cei a căror adrese nu sunt scrise corect la nume, locuință ori posta ăllimă, să binevoiască a ne arăta urgent prin o corespondență, ca să le îndreptăm.

Programul acestei foi este a da poveștile cele mai bune și folositoare pentru ca poporul nostru să aibă de unde lua învățătura și să se ridice dintr-o viață rea bună, morală a familiei sale și îndrumările de lipsă prin cari se poate mai cu înlesnire a ajunge la o stare bună materială.

De aceea, și pe viitor, ea va fi organul fidel al reuniunilor agronomice române din Sibiiu și Orăștie, răspândind peste tot locul feliuritele lor în-

vătăviri folositoare, și în deosebi: economia de câmp, pomăritul, creșterea vitelor, stupăritul, vieritul etc.

Vom țineu în curent pe cetitorii noștri cu toate afacerile bisericăști și școlare, cu esplicarea diferitelor legi privitoare la comasări, dreptul de apă și pesărit. Vom recomanda cele mai bune cărți românești ce vor apărea în direcțiunea aceasta arătând cum, și de unde să se procure.

Vom comunica estrase din legile industriale și comerciale, cum și toate ordinațiunile ministeriale privitoare la economie, industrie și comerț.

Vom a pune foia aceasta în poziția tuturor oamenilor de bine și înaintarea economiei raționale a țărânului român, de aceea, — rugăm pe toți cărora le zace la inimă această năsuință să binevoiască a ne sta în ajutoriu și a ne trimite tot felul de informațiuni de acest soi, cum și a ne cere ori-ce fel de lămuriri, pentru-ca publicându-le să fie răspândite și aduse la

cunoștința fiecărui plugar-cărță me-seriaș ori neguțător rom., spre a se re-

Având însă în vedere multe cose ce se recer cu editarea foi, și prețul neînsemnat de abonament, rugăm pe toți abonenții noștri să o răspândească cât mai mult în cercul cunoșcuților lor, ca să putem fi în plăcuta poziție a o susține și a o redacta conștițioș promisiunii noastre.

Cu aceste salutăm pe onor. cetitori și dorim ca anul nou să-l ajungă sănătoși la mulți ani!

Administrația

„Bunul Econom”

Al XVI-lea

RAPORT GENERAL

al Comitetului central al „Reuniunii rom. de agricultură” din comitatul Sibiiului pentru anul 1903.

Onorabilă adunare generală!

Mulțumită valorosului sprjin al tuturor factorilor grupați în jurul Reuniunii noastre agricole, comitetului ei central posibil i-a fost

F O I Ț Ă

Cine-i Nuhăm.

(Anedotă populară)

Un ovreu, de mult odată, Ițig Leib sin Bercu-anume, Cum vorbea cu mulți tovarăși de politica din lume După ce tot zise 'ntruna: ba și da și da și ba, Incepu să le vorbească el în urmă cam așa:

Știți pe Nuhăm? Cine-i Nuhăm!..

Nuhăm este un biet samsar

Cu nevasta mea e frate

Dar' incolo e măgar.

După ce acuma Nuhăm

Amândoi la drum ne-am dus.

Și ne-am dus, ne-am dus noi bine

Cale lungă, nu-i pricină,

Pân' la Cracau unde șede

Marcu Herșu Țighilină.

Dară știți voi Țighilină

Cine este? Cine-i el?

Nici prin creștet nu vă trece

Despre oameni d'asa fel.

P'un copil de 'ntrebi în Cracau,

Nici prin minte chiar să-ți vină,

Cine-i Marcu Țighilină?

El răspunde: Țighilină!!

Marcu Herșu Țighilină

Este-un om așa vestit

Cum nici nu s'a pomenit,

Nici la Londra, la Viena

Și nici chiar la București

Incă un Marcu Țighilină.

Dacă vreți să știți voi, mēi,

Este vēr de frate Vitrig

Cu nevasta 'mi cea dințaiu

Ce bogat e Țighilină

Șuți voi, dēnsul de 'mprumută

Nu ia altfel de dobindă,

Numai sută pentru sută

Om bogat ce-i drept sēracul,

Sănētos de-acum să fie!

Dar' gândesc eu; cum nu creapă

Sē-mi rēnānā-averea mie.

*

Când ne ducem noi la Cracau

Umblē 'ncoace, du-te, vānă

Hai la Marcu Țighilină.

Hai la Marcu Țighilină,

Haide mergem amēndoi

Sē-l vedem căci nu-l vēzusem

Cum ru l'ați vēzut nici voi.

Imi făceam eu plan în minte

Cum să fie-anume el:

Om spātos și 'nalt și sdravēn,

Nici putea să fie-altfel.

Când ajungem noi la ușă,

Eu cu Nuhām amēndoi

Numai eată, hāp, d'odată

Dă să între ca și noi

Unul mic cu barba rară

C'un caftan urit, slimos

Chiar în drum de dai de dēnsul

Bibl. Univ. Cluj

Nr. 1159.192.3

să îndeplinească și în anul 1903 un șir întreg de lucrări, de roadele cărora pătașă se se facă, pe lângă economii noștri din comitat, în măsură mai mare sau mai mică, și obștea economilor noștri de pretutindenea. Lucrările și sfaturile noastre, date cu bune intențiuni, aflatau răsunet pretutindenea, și acest răsunet prețios stimulent a fost pentru tot mai marea dezvoltare a muncii noastre, închinată binelui obștesc. De altfel rezultatele lucrărilor noastre le reasumăm în cele următoare :

Intruniri agricole.

Așa zise intruniri agricole în cursul anului 1903 am ținut în comuna Brad, apoi în fie-care comună din cercul pretorial al Seliștei, cum și în comuna Poplaca, Sebeșul-inf. și Apoldul-inf. Intrunirile, cu excepție celei din Brad, au avut de obiecte principale, pe lângă alte afaceri de interes general economic, luminarea populației asupra însemnătății »Cassei de ajutorare a muncitorilor de câmp și a servitorilor«, ce se poate considera drept casă de asigurare : a) pentru cazul de moarte ; b) pentru cazul, când ajungem în neputință de a ne câștiga prin muncă cele de lipsă pentru traiu ; c) contra nenorocirilor și d) pe timp nehotărât.

Intrunirea din Brad s'a ținut la 11 Octombrie n. 1903, sub conducerea presidentului Reuniunii, asistat de membrul din comitet Dr. P. Span și de membrul Reuniunii dl Vasile Ștan, profesor și avocat. Întrunire, între altele, s'a tractat și de înființarea unei însoțiri de credit sătești sistem Raiffeisen.

Intrunirile în cauza »Casselor de ajutorare a muncitorilor«, în conformitate cu planul de organizare, prezentat de membrul comitetului nostru totodată primpretor, dl P. Dragits, s'au ținut și anume în comuna Orlat, Gurarâului, Cacova, Poplaca, Sebeșul-inf. și Apoldul-inf., sub conducerea presidentului nostru, în comuna Seliște, Galeș, Tilișca și Aciliu, sub conducerea membrului din comitet,

Dr. I. Stroia, protopresbiter în Seliște ; în comuna Muz, Săcel, Sibiel și Vale, sub conducerea membrului din comitet Ioan Chira, notarul al 2-lea din Seliște. Spesele de călătorie al acestor întruniri le-au suportat respectivele comune politice.

Cu stirea noastră, dar' fără întervenire din partee, s'au mai ținut întruniri în cauza casselor de ajutorare a muncitorilor, în comuna Rușiori, Sadu, Mohu, Avrig, Boița, Marpod, Chchindeal, Săcădate, Fofeldea și Săsăuș. Aceste casse, având de țintă îmbunătățirea stărei morale și materiale a muncitorilor, nerită se se numere între afacerile cari se peocupe pe fruntașii din toate comunele noastre.

Cultura animalelor de prăsilă.

Drept un însemnat pas făcut înainte în cauza culturii oilor de soiuri primim aranjarea prin noi »primei expoziții de oi de prăsilă în frunța comună Poiana și cu concursul comunelor învecinate, dat fiind, că populația din partea locului se îndeletnicește și astăzi cu cultura în mare a oilor. Inceputul făcut cu această expoziție, bine reușită, ne-a îmbogățit cunoștințele cu privire la diferitele soiuri de oi de rasă aleasă, la valorisarea lânii și a celorlalte produse ale oilor. Drept și alte efecte ale acestei expoziții semnalăm discuțiunea, ce s'a urmat după expoziție cu esponenții oieri și mai apoi la o consfătuire ținută în Seliște cu reprezentanții oierilor a pa comune marginase, discuțiune asupra măsurilor de luă în cauza greutăților vailor. Ocazional trecerea oierilor în România și mai ales în cauza înființării unei însoțiri de credit pentru toți oierii noștri. Acestea afaceri, atât de importante, formează încă și astăzi obiectul preocupărilor noastre. Acludem sub I. raportul juriului, cu adaosul, că drept, premii am distribuit, cu învoarea Onorabilei comisii economice comitatense, subvenția de cor. 200.—, ce o promisem în 1902 pentru expoziția de vite din Racovița, pe care,

din cauza morbului de vite, siliți am fost a o amâna până în anul 1903.

Acum amintita expoziție de vite de prăsilă, care este a 13-a aranjată de noi, s'a ținut în comuna Racovița la 21 Septembrie n. 1903. Ea nu a lăsat nimic de dorit nici în privința numărului esponenților, nici în ceea-ce privește materialul espus. Premiile cu cor. 200, le-am acoperit din subvenția pro 1903 a menționatei comisii economice. Raportul juriului îl alăturăm sub II.

În vederea multelor și însemnatelor cheltueli, ce le-am avut în cauza industriei de casă, în anul expirat am abstat dela procurarea vitelei de prăsilă, ce avea să se dăruiască școlii practice economice din Seliște.

Încât pentru dăruirii cu vitele »Pinzgau«, din anii trecuți, membrul Reuniunii, dl Nic. Iosif, învățător în Aciliu, după-ce prima prăsilă obținută dela vițeaua, ce i-o dăruisem a fost tăurenci, a rămas să ne predea prăsilă proximală, ear' membrului Ioan Cloaje din Boița, după-ce n'a fost norocos se obțină vr'o prăsilă dela vițeaua ce i-s'a dăruit în 1901, i-s'a recomandat s'o vândă și să ne restituie o sumă ecivalentă din preț.

Obicinuital târg de vite de prăsilă periodic, subvenționat de stat și comitat, s'a ținut în Sibiu la 1 și 2 Aprilie n. El a servit de loc de concurență și pentru un însemnat număr de economi de ai noștri, dintre cari unii au obținut premii însemnate. Comitetul n'a lipsit de a atrage de cu timp atențiunea celor interesați asupra însemnătății acestui târg.

Prăsierea cailor, mulțumită zelului desvoltat de comisia economică comitatensă pentru prăsierea cailor, în timpul din urmă a luat un avânt îmbucurător. Comisiunea amintită a ținut la 11 Septembrie n. a 2-a distribuie de premii în bani pentru cai, în același timp a solicitat din nou organele competente să se grijească de înființarea de pășuni comune pentru mânzi.

N'ai fi vrut să 'l iei de jos.
— Hei, ascultă, zic atunci
Când îl vîd că-i la intrare,
Ce te bagi așa 'nainte?
Ce socoți te-așteaptă tare?
— Si de ce să nu m'aștepte?
Zice dînsul cam mirat.
— Cum de ce? mai zic ei eară?
Un bancher așa bogat,
Uu bancher de-aci la care
Și boerii toți se 'nchină
Are treabă chiar cu tine?...
+ Tîghilină sunt chiar eu,
Tîghilină tu? Acesta?
Tîu, trîsnite-ar Dumnezeu!
— Tîghilină-acei bogat;
Zice dînsul, și cum zice,
Chiar așa-i, adevărat.
— Dacă ești chiar Tîghilină
Tîghilină-adevărat.
Eu sunt Ițig Leib sin Bercu;
Eară Nuhâm mi-e cumnat...

Am intrat apoi la casă
Și la masă ne-au poftit,
Și ce masă, ce tacâmuri:
Numai aur ș'aurit!
Dinainte-aveam cu toții
Câte două farfurii
Și tot astfel câte două
Erau pân' și la copii.
Ș'am mâncat rasol și pește
Și sarmale și compot:
Nu mîncă nici chiar Vodă
Cum mîncărăm noi, socot.
Dar' mîncând noi toți la masă
Știi cum (Și nu) stai, mai rizi, mai spui
Nuhâm șterge-o linguriță
Și-o ascunde 'ncișma lui.
Când zăresc eu treaba asta,
Mă gîndesc și-mi zic în gînd
Ce măgar, ce hoț e Nuhâm,
Stă cu noi cu toți de rînd
La un om așa bogat
Și s'apucă de furat?
Și gîndesc eu ear în gîndu-mi:

Cum se poate, cum se poate
L'ale mele rude Nuhâm
Să le facă-acestea toate?!
Să ia lingura de aur
Și s'o bage 'n cisma lui
Și să vîd eu singur asta
Și să tac, să ert eu? Cui!
Cum? lui Nuhâm ca să fure
Tocmai pe cumnatul meu?
Dacă-i vorba pe luate
Pentru ce să n'o iau eu?

Cam așa gîndind de-odată
Eată vîd că cei de casă
Să ridică toți cu gîndul
Ca să plece dela masă.
Cum? gîndesc eu, ei să scoală
Vrea să zică 'n așa fel
Nuhâm pleacă far' de grijă
Și cu lingura la el?
Cum? Și Nuhâm să mînce
El cu linguri boerești?
Lasă, Nuhâm! Mai degrabă

În cauza culturii *vânturilor* și a *galițelor* de soiu ales, ne-am mărginit pe lângă a atrage atențiunea asupra publicațiilor ministeriale privitoare la d. ferite morburii, de cari nu sunt cruțate aceste animale.

Stupăritul, acest bogat izvor de câștig pentru economi, mai ales dela editarea broșurei »Cartea stuparilor săteni« de R. S. mu, se numără și el între trebile îmbrățișate cu tot mai multă căldură de economii noștri.

Ținem a atrage și la acest loc atențiunea obștei noastre asupra cărților »Legea veterinară«, ce tractează diferitele morburii ale vitelor, »Ținerea vitelor« și »Cartea stuparilor săteni«.

(Va urma).

Reuniunea de agricultură din Timiș.

— Răspuns la întimpinarea din n-rul 113 „Tel. Rom.“ —

Doresc a lămurii on. public cetitor al ziarului acestuia despre activitatea reuniunii de agricultură a comitatului Timiș și despre activitatea referentului acestei reuniuni, a dlui Nicolae Iancu (cunoscând statutele și organizația internă și externă a acestei reuniuni puternice), după ce atât despre reuniune, cât și despre referentul ei a fost vorbă.

Reuniunea de agricultură a comitatului Timiș, de la organizarea ei, întemplată înainte cu 2 ani, a început a se ocupa în mod mai intensiv cu crearea societăților de agricultură comunale, având la dispoziție din fondul de dare comitatens o sumă de 1900 coroane pentru scopuri agricole.

S'a și înființat în scurt timp o mul-

țime de însoțiri agricole comunale, cu cele mai frumoase prospecte, fiind ajutate de reuniunea comitatensă, dar, durere, neavând reuniunea comitatensă un referent român, care să propage și în comune românești înființarea de atari însoțiri, cercul activității reuniunii comitatense de agricultură s'a restrâns, cu puține excepții, la comunele ungurești și nemțești.

Despre favorurile materiale cari asigură atari însoțiri membrilor lor, cred că nu e de lipsă să vorbesc mai pe larg, fiind aceste în general destul de cunoscute. Ca exemplu poate servi reuniunea din Kisfalud, care fiind numai de 2 ani înființată, totuși a putut arăta în bilanțul ei din urmă un câștig curat de 40,000 coroane, care sumă se folosește pentru scopuri agricole în favo- rul comunei.

Având deci în vedere, că aceste reuniuni folositoare pentru popor sunt înființate din sudoarea țăranilor aparținători comitatului Timiș, din cari jumătate sau mai bine sunt Români, pentru ce oare să nu se folosească și Români de beneficiile pe cari le oferă reuniunile de agricultură, ale căror statute aprobate din partea ministrului de interne, interzic reuniunii ca persoană juridică ori și ce fel de presiune în sens politic asupra membrilor și permit desființarea lor îndată ce nu le convine activitatea reuniunii centrale comitatense, cu dreptul rezervat de a-și folosi capitalul independent pentru scopuri agricole? Studiind bine principiile statutelor pentru reuniuni comunale, a început dl Iancu o

activitate în comune românești, și lup- tându-se cu mari greutate, i-a succes a înființa în primăvara anului curent mai multe însoțiri agricole, îndreptate spre binele țăranului român.

Spre exemplu poate servi între multe altele și înființarea reuniunii pentru industria de casă pusă sub protectoratul A. S. R. archiducei Isabella și condusă de dl Iancu, care pe lângă scopul moral ce-l urmează are și avantajii material, dând țăranilor române bănațene posibilitatea de a-și valoriza țesăturile.

Nu știu în ce legătură s'a putut aduce activitatea dlui Iancu îndreptată prin înființarea însoțirilor agricole numai spre ridicarea stării economului român, cu convertirea datoriilor țăranilor de la băncile românești la cele ungu- rești, neocupându-se reuniunea, cu atât mai puțin dl Iancu, cu astfel de agende. Adevărat este, că țăranii români, un- guri și nemți, văzând că la »Kisbirto- kosok hitelintézete« se acordă împru- muturi cu 4% și cu condițiuni mai fa- vorabile de plătit de cât la alte bănci, fie aceste românești, ungurești sau nem- țești, sunt aplecați a trece la numitul institut, neputând suporta cametele și proviziunile mari cari se cer la alte institute.

Nu e adevărat însă, că ziarul ofi- cios »Dél. Közlöny« și-ar fi exprimat bucuria, că a aflat în dl Iancu coadă de topor pentru a strica Românilor, ci numitul ziaru a voit a dovedi în nu- merii 112 și 119, că candidatul electo- ral român din Pecica nu a avut drep-

Poți să crepi ori să plesnești!
Nu scapi tu de mine, lasă,
Zic, în gând. Apoi mai tare
Zic: Herr Marcu, de se poate,
Și de nu-i cu supăare,
Dumneata ști multe lucruri;
Însă voe dă-mi și mie
Să v'arăt o boscărie.
Bravo! Bine, zic cu toții,
Haide-arată! Haide-arată;
Ear eu grabnic de pe masă
Iau o lingură din dată
Și zic: eat-o linguriță
Bună, de-aur, cum vedeți
Și cum știți că sunt, că doară
Ca stăpân voi le aveți.
Eată-aceasta linguriță
Eu o vir în cișma mea
Și-o 'ndes ș-o bag în cișmă
Pân' ce nu s'o mai vedea
Și făceam
Precum ziceam.
— Ați văzut? — Da, zic cu toții

— Ați văzut! Atunce bine!
Lingura-i aci la mine.
Dar' de-aici de unde-i ea
Ascultați și veți vedea:
Hocus
Pocus
»Vrei nu vrei
»Un! Doi! Trei!
— Ei, acum ați auzit!
— Da, zic dênșii, negreșit.
— Bine. — Atunci priviți colea
Lingura din cizma mea
Când eu trei am numărat
Dintr'o dată și sburat
Și ca gândul tot pe sus
Chiar la Nuhâm drept s'a dus
Și pe dată cum vă spui
A intrat în cizma lui.
Acum mergeți și cătați
Și v'o scoateți și-o luați.
*
La o vorbă de-așa fel
Nuhâm singur singurel,
Nici cătând măcar la noi,

Lingura li-o dă 'napoi
Toată lumea, toți au ris
Nuhâm nici un cârc n'a z's,
Eară eu m'am închinat
Și pe dată am și plecat
Și m'am dus, ca dusul, bine
Și cu lingura la mine.
Ce credea el, Nuhâm, oare
C'așa prost să fu chiar eu,
Ca să tac să-l las să-l fure
Tocmai pe cuminatul meu?!

Cine-i Nuhâm? Eacă Nuhâm, Nuhâm este-un biet samsar
Cu nevasta mea e frate, dar' încolo-i an măgar.

Th. D. Speranță.

C I G E T Ă R I

de

Carmen Sylva.

— Dacă morții ar putea vorbi, apoi nici de ei nu se va spune mult bine.

— Noaptea sunt toate de foc: și stelele, și gându- rile și lacrimile.

tate plângându-se în vorbirea sa de program, că reuniunile de agricultură nu s'ar interesa de români, ci numai de unguri.

Sper, că judecând calm asupra celor desfășurate aici, se va convinge on. public despre neîndreptățirea acuzelor ridicate atât în general asupra activității reuniunii de agricultură a comitatului Timiș, cât și în special asupra activității dlui Iancu. Părerea mea este, că nu acela strică interesele țeranului român, care se trudește din cea mai curată convingere a-i îmbunătăți starea, ci acela, care din cine știe ce interese caută să discrediteze astfel de oameni.

—u. —a.

POVAȚĂ

Cum se pregătește mușdarul de casă?

1 klgm de sămânță închisă de mușdar se pisează mărunt ca făina, lângă aceste adăugăm $\frac{1}{2}$ klg. zachăr fin pisat și 1 litru de oțet tare de vin. Amestecate laolaltă le lăsăm să stea 24 ore. După aceasta le putem pune în sticle și le legăm cu pergament sau beșică de pește cumpărată din boltă.

Dacă voim să avem mușdar pe timp mai îndelungat, atunci în loc de zahăr punem sare și zachărul se pune numai când se consumă mușdarul după trebuință. —

Brânza de Brie.

Autorii cari vorbesc despre brânza de Brie, n'au în seamă de cele mai multe-ori decât brânza de Brie fabricată în special în ținutul de Meaux și ale cărei imitațiuni, mai mult sau mai puțin isbutite, provin din districtele Marnei, Seineet-Oise, Aisne, Allier, etc. În realitate însă, se fabrică în Brie trei soiuri de brânză de același neam, deși se deosebesc ca gust, mărime și greutate.

Mai întâiu, brânza de Brie din Meaux, cea mai cunoscută: are diametrul de 40 cm., și grosimea dela 2—3 cm. și o greutate de 3 kgr.

Apoi brânza de Brie din Coulonniers este mult mai mică și cu un gust puțin cam deosebit; diametrul său n'are mai mult ca 15 cm., 3 cm. grosime și o greutate de aproape $\frac{1}{6}$ kgr. E cam tot atât de prețuită ca și cea din Meaux.

În sfârșit, brânza fabricată în regiunea Melun și anume în cantonul Châtelet, are diametrul 25 cm., grosimea de 3 cm. și cântărirea în mijlociu 1,500 gr.

Nu numai mărimea deosebește pe aceasta din urmă de celelalte feluri — de cea de Meaux și cea de Coulonniers — ci mai ales consistența, gustul său mai simțit și marea-i ușurată de conservare.

Fabricarea acestei brânze nu se deosebește în principiu de a altora grase

Totuși, deoarece nu s'a arătat în nici o publicitate, cred folositor se dau aici — după cât cunosc — o schiță, care va putea să slujească drept basă unui studiu viitor mai întins.

* * *

Brânza de Brie de Melun se fabrică mai cu seamă în cantoanele Châtelet, Melun Nord, Brie (circumscripția Melun).

Laptele se ia numai dela vacile normande, care dau între 6 și 7 litri de lapte pe zi, în mijlociu, pentru 1 an.

Ele sunt hrănite după timp cu fân verde (trifoiu proaspăt, coada șoricelului, bobușor, mazere, porumb), cu fân din livezi artificiale, cu sfeclă, cu țărâțe și cu turte.

Primăvara și vara, vacile se duc la câmp și prin țelinele verzi, dar' ele stau în timpul anului cea mai mare parte din zi și noapte în staul.

Operațiunile succesive ale fabricării sunt:

1. Punerea chiagului sau închegarea.
2. Dresagiul;
3. Zvântarea;
4. Sărarea;
5. Uscarea;
6. Rafinarea.

Să vorbim în parte despre fie-care :

1. »Inchegarea.« — Metoda cea mai răspândită stă în a pune chiagul în toate diminețile în amestecul de lapte muls în ajun cu cel muls dimineața.

Temperatura acestui amestec variază dela 20—25 grade, după anotimp.

Câte odată, prin căldurile cele mari, se pune chiagul dimineața și seara, după ce s'a scăzut temperatura fie-cărui lapte muls la 24—25°.

Se întrebunțează chiagurile concentrate Fabre sau Hansen, o linguriță de cafea (6 cm. c.) pentru 100 litri lapte, mai pretutindeni se închiagă laptele în mase mari, dela 50—75 litri dintr'o dată.

După un ceas și jumătate închegarea s'a făcut; totuși, numai după 2 ore și jumătate se zărește zerul limpede dacă faci o găurică în laptele închegat, cu degetul sau cu cuțitul.

2. »Dresagiul.« — Laptele închegat rămâne cu zerul până în dimineața următoare; când se-l pui în tipar, îl frământă cu mâna în toate sensurile, până când laptele închegat e făcut în bucăți, cât o nucă, bunăoară.

Atunci se umple tiparele cu ajutorul unui vas.

Tiparele au diametrul de 29 cm. și sunt înalte de 10 cm.; ele sunt din lemn alb dintr'o singură bucată; ele se pun pe un fel de masă, gratar de lemn, sau masă de papură, așezate și ele pe mese de răchită.

Dacă tiparul se umple i-se pune de-asupra un tipar cu același diametru, dar' cu o înălțime numai de 5 cm. și se umple până sus; sau mai bine se așează pe tiparul plin un al doilea tipar cu o înălțime de 10 cm., umplut numai pe jumătate.

3. »Zvântarea.« — Tiparele sunt lăsate în lăptărie, timp de 24 ore spre zvântare; zerul se scurge prin jghiaburi adânci pe mese acoperite cu plumb și se duce într'o strachină așezată la exterior, de unde se poate lua și se dă la porci. După 24 ore, se procedează la scoaterea din tipare, răsturnând brânza pe o masă, se potrivește suprafața și se face sărarea.

4. »Sărarea.« — În acest moment se sară pe de-asupra și împrejur, cu mijlocul unui amestec de sare uruită, uscată bine și cărbune de lemn; culoarea neagră a acestui amestec ne îndreptățește de împărțirea de-opotrivă a sărei, lucru care e foarte important pentru omogenitatea brânzei în timpul dospirii, cu atât mai mult, cărbunele amestecat cu sare dă un mai bun aspect, bătând în albastru cu prilejul punerii în vânzare a brânzei.

Ziua următoare se răstoarnă brânza pe o masă și se sarează partea care a fost dedesubt.

Toate aceste operațiuni se fac în lăptărie, care trebuie să fie un local sănătos, bine aerisit și apărat de muște prin porți duble și cu pânze metalice la ferestre; se se poată face lesne în-tuneric cu mijlocul unor obloane ușor de mănuit. (Va urma).

Beutura vacilor în timpul iernii.

Una din cele mai însemnate chestiuni este aceea a băuturii vacilor în timpul iernii, — chestiunii care interesează în același timp producțiunea laptelui precum și sănătatea vitelor.

Sunt multe localități unde, în timpul sezonului de eamnă, nu se dă vacilor să bea decât o singură dată pe zi, din pricină că mănându-le de mai multe-ori la adăpat ele nu vor să bea.

Aceasta este o foarte mare greșală, căci e cu neputință că hrana, mai în totdeauna uscată la această epocă a anului, se poată fi bine mistuită și bine contopită, dacă nu li-se dă apa trebuincioasă funcțiunilor gastrice decât o singură dată în 24 ore.

Căci nu trebuie uitat, vaca, mai mult decât ori-care animal, are trebuință de o mare cantitate de apă pentru băutura sa, și pentru ce? Din cauza laptelui ce-l dă, adevărat ea îl fabrică.

Laptele este într'adevăr compus în cea mai mare parte din apă. Media este de aproape 87.25 la sută, adevărat în o sută litri de lapte, sunt 87 litri și $\frac{1}{4}$ apă.

Așa dar' este ușor de calculat în același timp cantitatea de apă trebuincioasă, nu zic pentru întreținerea vitei, ci numai pentru producțiunea laptelui.

Să ne închipuim că vacile d-voastră vă dă fie-care cincisprezece litruri pe zi, le trebuie dar' numai pentru compoziția și fabricarea laptelui lor, dacă pot să vorbesc așa, aproape treisprezece litruri de apă.

Ear' dacă mai adaogăm acestei cantități aceea trebuincioasă mistuirii, și care este cu atât mai mare în grajdurile țărănești unde li-se dau un nutriment cu totul uscat, apoi aceea folositoare la bunul mers al întregului organism, și în sfârșit aceea aruncată în urine, ajungem la o cifră zilnică de 35 sau 40 litruri.

Ori, cum poate o vită fără periculoase neajunsuri să absoarbă aceasta cantitate de apă dintr'o singură dată?

Cum și când trebuie să se dea această apă?

Spre a face mai bine, ar trebui ca vitele să se adape după fie-care mâncare, și cu o băutură de o bună temperatură mijlocie.

Ori, ce se petrece mai cu seamă când gerurile sunt mai mari?

Cu câte-va minute înainte de a duce vacile la adăpat, țeranul merge să spargă ghița din sghiabul fântânei cu vre-o toporișcă sau vre-o altă unealtă care-care, și apoi aduce în gerul de afară vitele cari ies dintr'un grajd cald, frigul surprinde biata vită, dinții o fac să sufere cumplit, și ce se mai întâmplă în urmă?

Sau, chinuită de sete, ea îndură durerea și absoarbe cantitatea ce-i este trebuincioasă, ear' aceea massă așa de mare de apă înghețată aduce foarte des constipări și patimi foarte îngrozitoare.

Sau, ne mai putând birui suferința, ea nu bea decât foarte puțină apă, numai ce-i este de trebuință alimentării sale, ear' cantitatea de lapte se împuținează cu atât mai mult.

Nu trebuie să se creadă că deoarece vaca nu are sete, că ea nu bea, totul este prin faptul că stomachul său nu e făcut să absoarbă apă înghețată.

Pentru a îndrepta acest neajuns, este un mijloc foarte ușor și anume: să se pue în mod permanent în colțul

grajdului hârdae în totdeauna pline cu apă, acestea își vor însuși temperatura împrejmuitoare și după fie-care mâncare, nu va avea să consume apă trebuincioasă în alimentația cirezei.

Sfatul e ușor de pus în practică, și cum în această epocă lucrările nu sunt așa numeroase, personalul fermei va avea după fie-care mâncare destul timp disponibil ca să reumple hârdaele.

(A. P. R.)

I. Nic. Desoil.

Răsboiul ruso-japonez.

Predarea Port-Arthurului.

Predarea Port-Arthurului s'a făcut fără nici un incident deosebit. În ziua de 7 Ianuarie fălăiau deja drapelul japonez pe toate forturile cetății.

În districtele chineze, Japoneseii au afișat proclamațiuni, în cari locuitorii sunt invitați a cruța casele particulare. Ori-ce delict se va pedepsi, după legea statarială, cu moarte.

La intrarea portului s'au început lucrările de a înlătura minele rusești și de a cerceta vasele, scufundate în ultimul moment de câtră Ruși. Japoneseii au constatat, că Rușii n'au nimicit corpul vaselor și că nu sunt cufundate adânc în mare. Ei sperază că în timp de câte-va luni vor aduce vasele rusești în stare bună și le vor putea rânduî în flota japoneză.

Primul transport al garnizoanei rusești, vr'o 5000 de oameni cu 186 ofițeri au sosit la Cianglingsu. Alte zece mii de oameni s'au adunat la Iahuciu, unde vor fi luați în primire de Japonesei.

Câmpul de războiu în Manciuria.

Ziarul »Echo de Paris« anunță că s'au mobilizat încă 300 000 soldați pentru armata lui Kuropatkin. Vagoanele transiberianului vor fi înlocuite cu altele mai mari. Șinele deteriorate vor fi de asemenea înlocuite.

Generalul Kuropatkin a depeșat cu data de 8 Ianuarie la Petersburg, că Japoneseii au atacat avantposturile rusești. În ciocnirea aceasta au căzut 3 Ruși și au fost răniți 18 oameni, între cari și un aspirant de ofițer.

NOUȚĂȚI

Știre electorală.

Maiestatea Sa Împăratul și Regele apostolic Francisc Iosif I, la 4 Ianuarie n. 1905 a disolvat camera deputaților deschisă la 24 Octomvrie n. 1901 prin autograf Maiestatic și a conchemat

tot prin autograf preînalt noua reprezentanță a țerii pe ziua de 15 Febr. 1905 în capitala Budapesta.

Dela 26 Ianuarie n. până la 4 Februarie n. 1905 se vor face peste tot locul alegeri noue de deputați dietali.

Românii încă vor participa la alegeri și vor candida în 26 de cercuri.

*

Sărbătorile Crăciunului în Orăștie a fost destul de plăcute nu numai în privința timpului, care a permis creștinilor să cerceze bine bisericile cât mai vârtos că în anul acest'a la biserica gr-or. a cântat un cor micst instruat și condus de învățătorul nostru Ioan Branga cu succes foarte frumos.

*

Petrecerea meseriașilor secția industrială a reuniunii economice din Orăștie, aranjată a 2-a zi de Crăciun a fost bine cercetată. A rămas și un venit frumos de peste 140 cor. care se va adauge la fondul venit al reuniunii.

*

»Activitatea« a încetat. Ziarul »Activitatea«; care timp de 4 ani a apărut aici în Orăștie sub direcțiunea d-lui Dr. Aurel Munteanu, își anunță cetitorii, că începând cu anul acesta nu va mai apare.

*

Decise judecătorești de interes pentru proprietari și industriași.

Iazurile morilor vechi în caz când ar împedeca plutirea sunt de a se preschimba și speșele de preschimbare în sensul art. XXXI §. 200 din 1879 sunt îndatorăți plutitorii a le suporta și nu proprietarii.

Ca ucenic meseriaș poate fi luat ori care băiat împlinind vârsta de 12 ani.

Așadar încheierea contractului cu un măiestru meseriaș nu se poate condiționa dela o vârstă mai mare sau dela o calificare deosebită școlară a ucenicului.

Aceia cari pun la vedere publică cărți de corespondanță cu chipuri cari vatămă bunul simț, sau le vând, cad sub pedeapsa dictată de legea dreptului penal §. 248.

Dacă un industriaș se stămută cu locuința în altă comună și își susține și mai departe atelierul vechiu la locul de unde s'a strămutat trebuie să-și anunțe un conducător separat.

*

Accident mortal la o vânătoare. Ni-să scrie cu data de 8 Ianuarie din Urișul de jos: Cu inima întristată iau condeiul vestindu-vă despre un trist cas, și anume în 5 Ianuarie a. c. din comuna mai jos însemnată s'au dus mai mulți în urmărirea unui mistreț vulnerat dar' ducându-se la locul unde era mistrețul — (în pădurea numită »Dos« în munții Giurgeului) locuitorul Simion Neagu înainte, ear' după el vigilul de pădure, Kebeleyi Mihály, acestuia din nebăgare de seamă ajungându-i o nuiă peste cocosul puștei, arma se descărca și nimeri pe Simion Neagu, carele după un interval de trei ore, muri — lăsând în doliu soția și o fetiță de 12 ani, cari s'au lipsit prin acest accident tragic de singurul scut și sprijin, deoarece-ce numai la brațele lui erau așezați neavând altă avere. — Repausatul era un om cinstit și bun creștin. I. C.

„Album artistic“

întocmit și editat de „Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiiu“

Înștiințare și Apel.

Pe 40 tabele (cartoane), $4\frac{1}{3}$ ctm. mari, colorate splendid și la fel cu originale țărănești, mai toate vechi și în parte străvechi, »Albumul artistic« arată minunățiile datorite acului și războiului românesc, minunății ca și care mai pitorești, mai măndre, mai ademenitoare, nicăiri și la nici un alt popor n'au existat.

Representate sunt, prin 284 broderii (cusături) și țesături alese, 20 comitate cu preste 100 comune.

Această lucrare, cu adevărat monumentală și în acelaș timp națională, întrunește, în acelaș mănunchiu artistic, lamura ornamenticii noastre casnice de pe întreg teritoriul Ungariei locuit de Români.

Textul explicativ »Cuvânt-înainte« fortmează o broșură, în mărimea tabelelor, de 40 pagini, între care nu mai puțin de 25 pagini cu numiri și expresii culese din graiul țărănimei, numiri atât de interesante și instructive

Drept învaliș avea superb și neaș românesc servește o mapă (scoartă), care singură a reclamat spese de vre-o 3200 cor.

Un tioc de carton servește ca adăpost.

Calculând executarea tabelelor în colorii și textul și ajustarea și anunțurile, colorate și ele, opul întreg se vine cu preste 13,000 cor., pe lângă că autorul, d-l Dimitrie Comșa, a cheltuit, ani întregi, zel și abnegație și trudă fără preget.

Rëndul e acum la inteligența noastră de pretutindenea, ca să întrevină cu sprijinul seu, băneșc și moral, cumpărând pe întrecute și îndemnând marile public, român și străin, să cumpere albumele, făptuite cu grele jertfe, în cinstea și servițiul neamului întreg.

Binevenit va fi »Albumul artistic« cu deosebire pentru ateliere și școale artistice și industriale pentru biblioteci, muzee și reuniuni culturale, pentru industria casnică și lucrul de mână, etc.

Pictorii și toți închinătorii artelor plastice, măestri și diletanți, vor găsi în ornamentica populară, depusă în albume, un isvor nesecat de inspirații și motive românești.

Și nici că s'ar putea cadou național mai falnic și ademenitor, cu deose-

bire acum, de ziua Nașterii-Domnului și Anului-nou, cu ocazia sărbării numelui, când cu premiarea fiitorilor artiști, etc.

Școalele populare mai de seamă și familiile fruntașe, cuvânt au și ele a'și procura »Albumul artistic«.

De teama speselor și așa foarte mari pentru o reuniune săracă ca a noastră, ediția »Albumul artistic« a trebuit mărginită la exemplare nu tocmai multe. Să recomandă deci procurarea în grabă.

Pe seama colecțiilor descrise în »Cuvânt-înainte«, comitetul agricol continuă cu strângerea de obiecte vechi și străvechi. Acei cari ar dori să contribuie gratuit asemenea obiecte, înzestrate firește cu numiri și expresii țărănești în regulă, sunt rugați a le trimite nefrancate la adresa: D lui D. Comșa, presidentul reuniunii agricole române în Sibiu Nagyszében. Binevenite vor fi cu deosebire: broderii (cusături) și țesături străvechi, fie ori cât de sdrențuite, de asemenea broboade, brâne, furci de tors încrestate, vase foarte vechi etc.

Pentru răspândirea măndrului »Album artistic« în cercuri largi, un bun

și nimerit mijloc este punerea acestui »Prospect« în circulație, între amici și cunoscuți.

Condițiile procurării.

Prețul unui exemplar, cu mapă și tioc, e satorit pentru Austro-Ungaria cu 56 coroane = 28 fl., pentru steinătate cu 60 lei (= franci) resp. 48 mărci (germâne).

Reduceri de preț nu se pot în-cuviința.

Greutatea unui album fiind de preste $3\frac{1}{2}$ kilog., spesele de expediție fac 1 cor. și resp. taxa vamală.

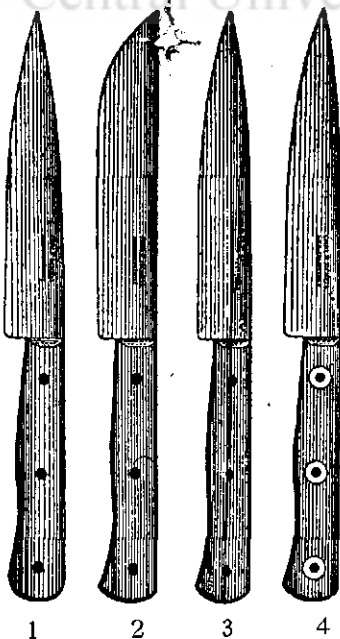
Dacă întreg prețul se acuită de mai nainte, expediția urmează franco. De unde nu, spesele expediției cad în sarcina cumpărătorului.

Să recomandă deci acuitarea de mai nainte a prețului întreg, prin asig-nație postală resp. expediția se face cu rambursă.

Plătirea în rate se admite numai în și pentru Ungaria, nu și pentru străinătate. Plătirea urmează a se face în trei rate, cu prețul urcat de 60 cor. = 30 fl. cum și spesele de expediție.

Rata dintăiu e satorită, de exem-

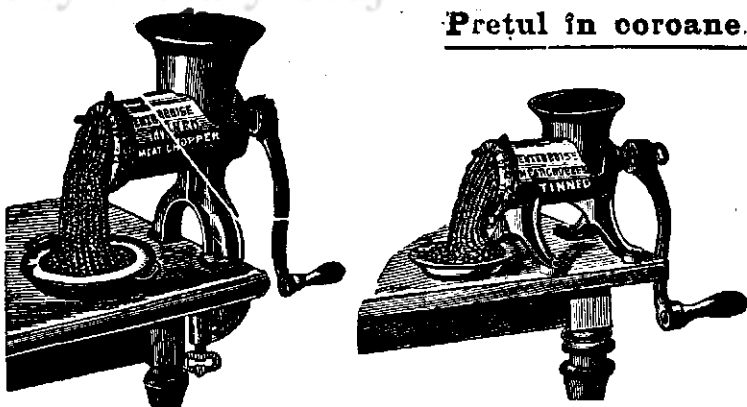
Cuțite de bucatărie

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1	Cor. —	—72	—85
Fig. 2	> —56	—68	—80
Fig. 3	> —56	—68	—80
Fig. 4	> —64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.

Mărimea și numica formei:	Forma: R RR S UU							Forma: SS U T		
	R	RR	S	SS	U	UU	T	cu roată de învîrtit		
ta'e într'o minută chil.	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$	1	1	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{3}{4}$			
1 buc.	Cor. 5-20	7-20	8-40	8-10	11-80	15-10	29-50			
Cuțitul singur	> —70	—80	1-10	1-10	1-30	1-30	1-60			
Discu' gaurei singur	Cor. 1—	1-35	1-50	1-50	2-80	2-80	4-20			

Carol F. Jickeli, Sibiiu.

(Nagy-Szeben.)

1-52

(141)

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33 Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilu. trat. de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(139)

52-52

plar, cu 30 cor. ear' celelalte două rate cu câte 15 cor.

Rata dintâiu se încasează prin asignație postală, eventual rambursă, sau și direct când cu luarea în primire, ear' celelalte două rate în termen de câte 1 lună. Dacă plata n'ar urma până la termen, încassarea se va îndeplini prin mandat postal.

Credit pentru rata dintâiu nu se acordă și cu atât mai puțin pentru suma întregă.

Cumpărarea în rate se consideră ca fiind efectuită și valabilă, numai dacă a premers, deodată cu acuitarea ratei dintâiu, umplerea și subscrierea cu mâna proprie și apoi retrimiteră la adresa comitetului agricol a biletului de comandă.

Librarilor și colectanților se acordă proviziunea cuvenită, conform învoelii în scris.

Prospecte cu asignații și bilete de comandă se trimit, la cerere, ori și cui.

Comande primește și execută:

Comitetul reuniunii agricole române în Sibiiu (Nagyszeben).

Redactor responsabil: **George Suciu.**

== Se caută ==

un învățacel din familie bună, care a absolvat 9 clase gimnaziale și care se cunoaște limba germană și maghiară.

Ofertele a se adresa la prăvălia de băcănie și manufactură

Ilie Floașiu

Mercurea (Szeben-Szerdahely).

CUMPENE

pentru **comerțiu, industrie** și **conomie** solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare

l-ma Fabrică de Cumpene Transilvană
VICTOR HESS Sibiiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
41-52 ilustrat gratuit și francat.

Pentru 5 coroane

trimit 4½ kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de **4%**

dela institutele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la ¾ a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari oficianți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără **acurateță, coulanterie și discrețiune.**

giranti pe termen de 1—15 ani;

Convertire ce datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 16—26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
(Firmă înprotocolată judecătorește).

ATELIERUL

de fotografie **ADLER**

— în Orăștie, strada apei Nr. 31 —
(lângă școala civilă de fete.)

Deoarece doresc a-mi aduna un tablou de copii, prin aceasta rog frumos pe onor. public să aibă bunătate a aduce în atelierul meu sus amintit, care este bine încălzit ori-ce fel de copii mici spre a-i fotografa.

Pentru astfel de fotografii nu iau taxe.

Cu toată stima

Adler Arthur,
photograf.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

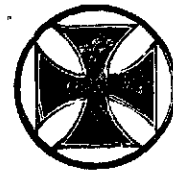
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190) de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani. 46—

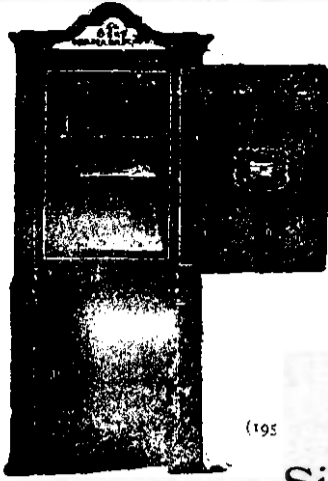
Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiituri de ureche, bătăie de inimă, sgârçituri de inimă, asma, auzul greu, sgârçituri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja eftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndecosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadasz 42 G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel
alui

R. ÖSZY

Sibiiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
eftine din magazinul meu, peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de*
argint de Mexico renumite și pla-
cute prețutindenea pentru bunătatea
lor excelentă și anume: 6 bucăți cu-
pțe de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculițe de argint de Mexico,
6 buc. linguri de argint de Mexico,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cupte pentru dessert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucăți sfesnice de masă elegante, pentru salor.

16 buc. laolaltă numai fl. 6.50.

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12 $\frac{1}{2}$ kg.
și care funcționează corect, despre ce ofer deplină garanță.
Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal ab-olut alb (și în
laolaltă), pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate
ofer garanță pe 25 ani. Expedarea se face trimițând
suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic,
și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 18-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta vin-
lângă garanță: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
tit, clorosa, durerea de
tență, influența, precum
nervi. Bolnavul cel-
decurs de 44 zile, îi întoarcem banii imediat. Celui-
ce nu-i mai ajută nimic, sē încearcă cu aparatul meu; căci sunt
convins despre efectul sigur al aparatului meu.

decă și recreează pe
asthma (respirația grea),
vositate, lipsa de ape-
dint, migrena, impo-
și tot felul de boale de
nu se poate vindeca

Prețul unui aparat mare 6 cor. Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

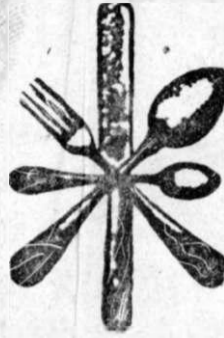
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stēinatate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 18-52
Budapesta, VIII., Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocațională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deșos al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt încre-
dintat să vind marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțițe din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat
laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mē oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 52-52 Budapesta VI., Strada Prófeta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2 $\frac{1}{2}$ - 5 $\frac{3}{4}$ %.

Credit personal cu giranți și obligație pe 3-10 ani
La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri,
credit simplu și fără giranți, pe scolare dela K. 800 mai sus.
La dorință scriem cu informațiuni, rugând marcă postală.

(230) **„PECUNIA“** întreprindere de credit, 52-52
Sibiiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mechanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corēspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chililor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,
mcri, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți suă și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fleri
subministrăm altul nou. Prețul 4 coroane.

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimit cu rambursă de 52-52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Prófeta 5.